NORAKSTS

Lieta Nr.C30535612

SKC-144/2016

S P R I E D U M S

Rīgā 2016.gada 20.maijā

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments šādā sastāvā:

tiesnesis referents A.Strupišs

tiesnese V.Cīrule

tiesnese I.Lauka

rakstveida procesā izskatīja civillietu sakarā ar SIA "Modulis 1" kasācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2013.gada 10.jūnija spriedumu SIA "Modulis 1" maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par naudas piedziņu.

A p r a k s t o š ā

[1] SIA "Modulis 1" 2012.gada 7.februārī cēlusi tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ par naudas piedziņu, kurā lūgusi no /pers. B/ piedzīt 1206,13 Ls.

Prasība pamatota ar šādiem apstākļiem.

[1.1] Starp prasītāju un dzīvojamās mājas /adrese/, dzīvokļu īpašniekiem 2007.gada 1.oktobrī noslēgts Pārvaldīšanas pilnvarojuma līgums. Prasītāja apsaimnieko dzīvojamo māju /adrese/.

Atbildētājs ir neapdzīvojamās telpas Nr.611 īpašnieks, bet Dzīvokļa īpašuma likuma izpratnē viņš ir dzīvokļa īpašnieks.

[1.2] Atbilstoši Pārvaldīšanas pilnvarojuma līguma 4.2.punktam atbildētājam kā dzīvokļa īpašniekam ir jāpiedalās kopīpašuma esošās daļas mājas pārvaldīšanā un apsaimniekošanā, laikus jānorēķinās par saņemtajiem pakalpojumiem. Minētā līguma 6.7.punkts paredz līgumsodu 0,1% apmērā par savlaicīgi neveiktu maksājumu.

[1.3] Dzīvojamās mājas /adrese/, dzīvokļu īpašnieki 2011. gada 3. februārī nolēma veikt mājas jumta seguma nomaiņu, apstiprinot darbu un materiālu tāmi par summu 10 194,49 Ls. Lēmums pieņemts ar 7 dzīvokļu īpašnieku balsīm, kas ir 64% no kopējā dzīvokļu īpašnieku skaita.

Dzīvokļu īpašniekiem piedāvāts izvēlēties trīs maksājumu grafika variantus. Tie, kuri neizvēlējās maksājumu variantu, dzīvokļu rēķinā iekļauts maksājums pēc garākā maksājumu grafika.

Ņemot vērā atbildētājam piederošās telpas kvadratūru 200 m^2, par jumta seguma nomaiņu atbildētājam jāmaksā 936 Ls, sadalot to deviņos maksājumos, katru mēnesi maksājot 104 Ls. Par minētās summas iekļaušanu rēķinā atbildētājam nosūtīts paziņojums 2011.gada 6.maijā.

Par laiku no 2011.gada maija līdz 2012.gada janvārim (ieskaitot) atbildētājam izveidojies parāds 936 Ls.

Atbildētājs maksājumus nav veicis saskaņā ar līguma noteikumiem, pieļaujot nokavējumu, tādēļ prasītājs aprēķinājis līgumsodu 115,54 Ls.

[1.4] Prasība pamatota ar likuma „Par dzīvokļa īpašumu" 27.[1]pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 2.panta pirmo daļu, 3.panta pirmo daļu, 10.panta astoto daļu, 16.panta otrās daļas 9.punktu, 17.panta devīto daļu.

[2] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2013.gada 10.jūnija spriedumu prasība noraidīta.

Spriedums pamatots ar šādiem argumentiem.

[2.1] Lietā nav strīda, ka prasītāja apsaimnieko nekustamo īpašumu /adrese/, un minētā dzīvojamā māja sastāv no 11 dzīvokļu īpašumiem un neapdzīvojamās telpas 200 m^2 platībā. Atbildētājam šajā mājā pieder neapdzīvojamā telpa Nr.611 200 m^2 platībā.

[2.2] Saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 3.panta pirmo daļu uz atbildētājam piederošo neapdzīvojamo telpu Nr.611 piemērojami Dzīvokļa īpašuma likuma nosacījumi.

No dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku 2011.gada 3.februāra sapulces protokola izriet, ka tā sasaukta, lai izlemtu jautājumu par jumta seguma nomaiņu.

Uz sapulces lēmuma pamata no dzīvokļu īpašniekiem un atbildētāja tiek pieprasīta maksa par jumta seguma nomaiņu.

[2.3] Saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 17.panta pirmo daļu, pieņemot dzīvokļa īpašnieku kopības lēmumu, katram dzīvokļa īpašniekam ir tik balsu, cik dzīvokļa īpašumu viņam pieder, savukārt, ja dzīvokļa īpašums pieder diviem vai vairākiem kopīpašniekiem, tie pilnvaro pārstāvēt vienu personu, kurai ir viena balss, par ko noformē rakstveida pilnvaru.

Jebkurā gadījumā neatkarīgi no tā, vai dzīvokļa īpašums pieder vienai personai vai kopīpašumā, balsojot par katru dzīvokļa īpašumu, tiek reģistrēta viena balss.

No protokola teksta izriet, ka 2011.gada 3.februāra sapulcē saskaņā ar Dzīvokļu īpašuma likuma 19.panta ceturto daļu reģistrējušies 5 dzīvokļu īpašnieki.

Ar savu parakstu piedalīšanos 2011.gada 3.februāra dzīvojamās mājas /adrese/, dzīvokļu īpašnieku kopsapulcē apliecinājuši 5 dzīvokļu īpašnieki, kas ir mazāk kā ½ no visiem dzīvokļu īpašniekiem. Līdz ar to saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 19.panta trešo daļu 2011.gada 3.februārī sasauktā sapulce nav bijusi lemttiesīga.

[2.4] Ievērojot to, ka uz 2011.gada 3.februāra Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopsapulces lēmuma pamata atbildētājam piestādīti rēķini par jumta seguma nomaiņu, prasība par parāda samaksu atzīstama par nepamatotu un noraidāmu pilnībā, jo dzīvokļu īpašnieku sapulce 2011.gada 3.februārī nav bijusi tiesīga lemt par jumta nomaiņas nepieciešamību un no tā izrietošajiem jautājumiem. Nav nozīmes tam, ka atbildētājs nav apstrīdējis 2011.gada 3.februāra kopsapulces lēmumu, jo saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 19.panta trešo daļu, ja kopsapulce nav lemttiesīga, tā ir atzīstama par nenotikušu.

Ņemot vērā, ka ir pamats prasības noraidīšanai, tiesa nevērtē atbildētāja pretargumentus līgumsoda aprēķināšanai un jumta seguma nomaiņas izmaksām kā nepieciešamajiem vai derīgajiem izdevumiem.

[3] Kasācijas sūdzību par spriedumu iesniegusi prasītāja, pārsūdzot to pilnā apmērā.

Kasācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa, izskatot strīdu, pārsniegusi savas kompetences robežas un izlēmusi jautājumu, par kuru nebija celta prasība, kā arī nepareizi piemērojusi Dzīvokļa īpašuma likuma 19.panta trešo daļu, jo to var piemērot kopā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 16.panta ceturto daļu, atzīstot lēmumu par spēkā neesošu, par ko prasība nav celta.

Tiesa nepamatoti atzinusi, ka dzīvojamās mājas /adrese/, 2011.gada 3.februāra dzīvokļu īpašnieku sapulce nav notikusi, jo tajā reģistrējušies tikai pieci dzīvokļu īpašnieki. No dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku lēmuma izriet, ka tajā piedalījušies septiņi dzīvokļu īpašnieki, kas ir vairāk par 50% no visu dzīvokļu īpašnieku skaita.

Atbilstoši Dzīvokļa īpašuma likuma 16.panta ceturtajā daļā noteiktajam atbildētājs pretprasību par dzīvojamās mājas /adrese/, 2011.gada 3.februāra dzīvokļu īpašnieku sapulces lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu nav cēlis. Tiesa, secinot, ka dzīvokļu īpašnieku 2011.gada 3.februāra sapulce nav notikusi, un atzīstot, ka lēmums nav spēkā, pārsniegusi savas kompetences robežas, jo izlēmusi jautājumu, par kuru nav celta pretprasība. Lai atzītu lēmumu par spēkā neesošu, jākonstatē, ka lēmums vai tā pieņemšanas procedūra ir pretrunā likuma noteikumiem, taču par to jāceļ attiecīga prasība, motivējot, kāds likuma noteikums pārkāpts.

[4] Paskaidrojumus par prasītājas kasācijas sūdzību iesniedzis atbildētājs, norādot, ka kasācijas sūdzība nav pamatota un ir noraidāma. Tiesa pareizi piemērojusi materiālās tiesību normas.

M o t ī v u d a ļ

[5] Pārbaudījis sprieduma likumību attiecībā uz personu, kura to pārsūdzējusi, un attiecībā uz argumentiem, kas minēti kasācijas sūdzībā, kā to noteic Civilprocesa likuma 473.panta pirmā daļa, Civillietu departaments atzīst, ka spriedums atceļams.

[6] Civillietu departaments konstatē, ka tiesa, atzīstot dzīvokļu īpašnieku 2011.gada 3.februāra kopsapulces lēmumu par spēkā neesošu, ir pārkāpusi kompetences robežas un izspriedusi jautājumu, par kuru nebija celta prasība. Turklāt tiesa nav ievērojusi likumā noteikto prekluzīvo termiņu.

[6.1] Dzīvokļa īpašuma likuma 16.panta ceturtā daļa paredz īpašu kārtību, kādā dzīvokļu īpašnieku kopības lēmums atzīstams par spēkā neesošu, turklāt nosakot prekluzīvu termiņu šādas prasības celšanai *(sk. Latvijas Republikas Augstākā tiesa. Kopīpašums: tiesu prakses apkopojums. 2011, 52.lpp., sk. arī Augstākās tiesas Civillietu departamenta spriedumu lietā SKC-57/2016)*.

Atbilstoši minētajai normai dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumu tiesa var atzīt par spēkā neesošu tikai uz celtas prasības pamata. Turklāt šādu prasību var celt triju mēnešu laikā no dienas, kad persona uzzināja vai tai vajadzēja uzzināt par lēmumu, bet ne vēlāk par gadu no lēmuma pieņemšanas dienas.

No tā izriet, ka likumdevējs ir skaidri noteicis īpašu kārtību, kādā dzīvokļa īpašnieks var aizstāvēt savas aizskartās tiesības prasības tiesvedības kārtībā, turklāt ierobežotā laikā, tādējādi sekmējot dzīvokļu īpašnieku kopsapulces pieņemto lēmumu efektivitāti tiesiskās drošības un noturības interesēs. Šī tiesību norma uzskatāma par speciālo normu attiecībā pret normām, kuras regulē darījumu spēka apstrīdēšanas vispārīgo kārtību.

[6.2] Lietas materiālos nav atrodami pierādījumi, ka dzīvokļu īpašnieku kopsapulces 2011.gada 3.februāra protokols būtu apstrīdēts likumā noteiktajā kārtībā.

[6.3]Turklāt dzīvokļu īpašnieku sapulces lēmums pieņemts 2011.gada 3.februārī, bet prasība par parāda piedziņu celta 2012.gada 7.februārī. Saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 16.panta ceturto daļu piemērojamais maksimālais prekluzīvais termiņš prasībai par šā lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu iestājies vēlākais 2012.gada 3.februārī. Tātad prasība ir celta un lieta izskatīta jau pēc prekluzīvā termiņa beigām, kad sapulces lēmums tiesiskās drošības un noturības interesēs vairs nevarēja tikt atzīts par spēkā neesošu.

[6.4] Tādējādi tiesa, atzīstot kopsapulces lēmumu par spēkā neesošu bez attiecīgas prasības un pēc prekluzīvā termiņa beigām, ir pārkāpusi Dzīvokļa īpašuma likuma 16.panta ceturto daļu.

[7] Civillietu departaments norāda, ka, lai gan judikatūrā un tiesību doktrīnā ir atzīts vispārīgs princips, ka tiesa var atzīt darījumu par spēkā neesošu *ex officio* vai tikai uz ierunas pamata, ja ir pamats šā darījuma absolūtai spēkā neesamībai *(sk., piem., Augstākās tiesas Civillietu departamenta spriedumus lietās SKC251/2011, SKC-203/2011; sk.arī Kaspars Balodis. Ievads Civiltiesībās. Rīga: Zvaigzne ABC, 2007, 187.lpp.)*, tomēr tas neatceļ ne likumā noteikto speciālo apstrīdēšanas kārtību, ne likumā noteikto prekluzīvo apstrīdēšanas termiņu.

Ievērojot minēto, Civillietu departaments atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumu nevar atzīt par likumīgu un pamatotu, tāpēc tas atceļams, nododot lietu jaunai izskatīšanai.

[8] Atceļot spriedumu, atbilstoši Civilprocesa likuma 458.panta otrajai daļai SIA "Modulis 1" atmaksājama drošības nauda 284,57 EUR.

R e z o l u t ī v ā

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 2.punktu, Civillietu departaments

n o s p r i e d a

Atcelt Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2013.gada 10.jūnija spriedumu un nodot lietu jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesai.

Atmaksāt SIA "Modulis 1" drošības naudu 284,57 EUR.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnesis (*paraksts*) A.Strupišs

Tiesnese (*paraksts*) V.Cīrule

Tiesnese (*paraksts*) I.Lauka

NORAKSTS PAREIZS

Tiesnesis A.Strupišs

Rīgā 20.05.2016